

TURGUTLU'NUN TARIM VE EKONOMİK RAPORU 2019

C.1 İlçemizde Tarım

İlçemizin yüz ölçümü **546.000** dekar ve bunun **249.903** dekarında tarım yapılmaktadır. Bu da İlçemizin yüz ölçümünün **% 46**'ün de tarım yapıldığını göstermektedir.

Tarım alanlarımızın yaklaşık 200.000 dekara yakın kısmı sulanabilir tarım arazisinden oluşmaktadır. Sulanabilen tarım alanları önceki yıllarda İlçemizde Gediz nehrinin geçtiği Gediz ovasında, Gediz nehrinden Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün yapmış olduğu Demirci'de mevcut Demirköprü barajında toplanan suyun, İlçemizde yapılan 3 adet sulama kanalı ve bu kanallara bağlı ve Gediz ovamızı bir ağ gibi saran kanalet sistemi ile yaklaşık 60.000 dekarlık bir alan salma sulama sistemi ile sulanmakta idi, ancak zamanla bu kanalet sisteminin tahrip olması, kanaletlerin kırılması, çiftçilerimizin gerekli hassasiyeti göstermemesi, söz konusu sulanabilen tarım alanlarımıza suyun taşınmaması sonucunda bu sistemle sulanan alan azalmıştır. Şu anda sulama kanalları ve mevcut kanalet sistemi ile sulanabilen tarım alanımız 32.300 dekara düşmüştür. Bu düşüşün nedenlerinden bir diğeri de tarım alanlarının bir kısmının damlama sulama yöntemine geçmesidir.

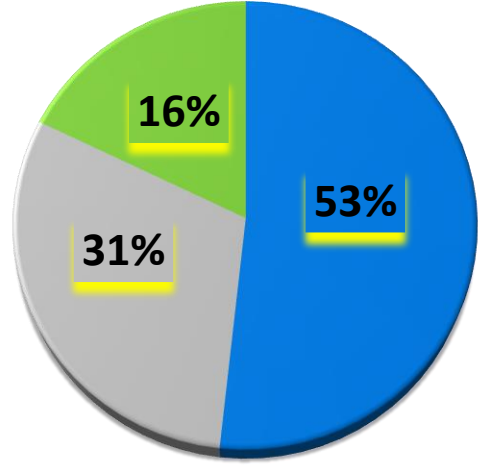
Ülkemiz ve İlçemizde geçmiş yıllarda yaşanan kuraklıklar nedeniyle barajlarda yeterli suyun birikmemesi, yazın sulama sezonunda kısıntılara gidilmiş, bazı yıllar İlçemiz sulama kanallarına bir ay su verilmesine neden olmuştur. Sulama suyunun kısıtlanması çiftçilerimizin ürünlerinde verim düşmeleri, hatta verim alınamamasına sebep olmuştur. Kurak yılların etkilerinden kurtulabilmek için çiftçilerimiz kendi imkânları ile sondajlar açmak suretiyle, bu olumsuz koşulları ortadan kaldırmaya çalışmışlardır. Bu arada sulama sistemlerinin kullanılmaması sonucu tahribatta arttığından kanalet sistemi ile su dağıtılabilen tarım alanları daralmıştır.

İlçemizde Gediz havzasının verimli topraklarının bulunması ve Akdeniz ikliminin olumlu etkileri sayesinde her türlü bitkinin yetiştirilmesine müsait olup, polikültür tarım yapılmaktadır. Başta çekirdeksiz üzüm, şaraplık ve sofralık üzüm, zeytin, erik, kiraz, şeftali, domates, buğday, mısır, hıyar ve pamuk ürünlerimizdir. Kuru üzüm, kiraz ve domates ihraç edilmektedir.

İlçemiz de işlenen tarım arazilerinin **131.402** dekarını meyve bahçesi kaplamaktadır. Diğer tarım yapılan alanlardan **73.630** dekarını tarla alanı, **44.871** dekarını sebze bahçesi alanı oluşturmaktadır.

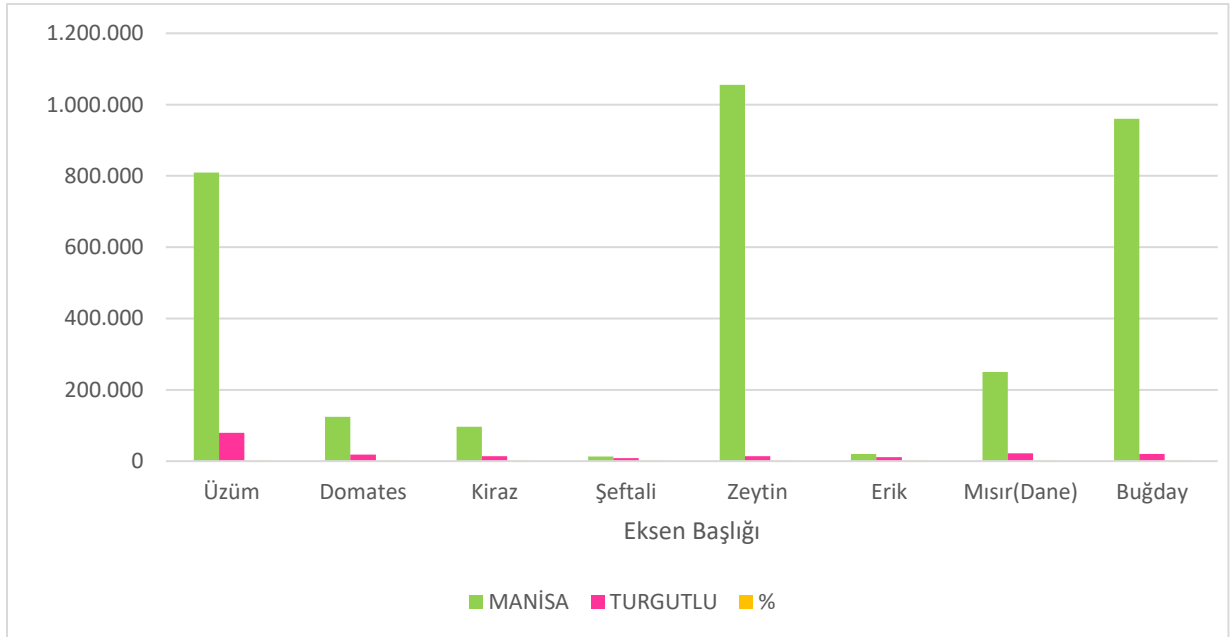
İlçemizde İşlenen Tarım Arazileri (da)

- Meyve Bahçesi
- Tarla
- Sebze

İlçemizde Üretilen Belli Başlı Ürünlerin Alanları ve İlimize Oranları

Ürün	Manisa(da)	Turgutlu(da)	%
Üzüm	809.123	79.790	10
Domates	123.828	17.900	14,5
Kiraz	96.004	13.500	14
Şeftali	13.315	8.630	64,9
Zeytin	1.055.812	13.500	1,28
Erik	19.812	11.450	57,8
Mısır(Dane)	249.896	22.000	8,8
Buğday	960.378	20.350	2,1

Turgutlu'da Üzüm Yetiştiriciliği; Gediz Havzası ülkemizde bağcılığın en önemli üretim merkezidir. Havzanın orta kesiminde yer alan Turgutlu İlçemiz Havzanın en verimli toprakları üzerine kurulmuş olup, havzanın en eski bağcılık yapılan bölgelerindedir. Bağcılık İlçemiz tarımının bel kemiğini teşkil etmektedir. İlçemiz Gediz Nehri etrafındaki köylerin ve merkez

ilçenin geçim kaynağı büyük oranda çekirdeksiz kuru üzümde elde edilen gelire bağlıdır. Bağcılık kültürünün eskiye dayanmasından dolayı, pekmez, gün balı, köftü gibi üzüm ürünleri son yıllara kadar yapılagelmiş, ancak sanayinin gelişmesi ile azalmaya yüz tutmuştur. 75.500 dekar alanda çekirdeksiz kuru üzüm yetiştiriciliği yapılırken, 4.290 dekar alanda sofralık, şaraplık ve çekirdekli kuru üzüm yetiştiriciliği yapılmaktadır. Üretilen çekirdeksiz kuru üzümün % 95'i kurutulmakta, % 5'i ise taze olarak tüketime sunulmaktadır.

Sofralık üzüm piyasasını Sultani Çekirdeksiz üzümü oluşturmaktadır. Sultani çekirdeksiz üzüm aslında sofralık bir çeşit olmayıp, kurutmalığa yönelik bir çeşittir. Ancak kaliteli sofralık çeşit üretimi yetersiz olduğundan sofralık çeşitlerin yerini bu çeşit ikame etmiş durumdadır. Bunun yanında özellikle Çepnidere Köyü ve civarında Alicante çeşidi şaraplık üzüm yetiştiriciliği yapılmakta, bu çeşit şarap sanayi tarafından şaraplara renk verici çeşit olarak büyük ilgi görmektedir. Ayrıca yüksek rakımlı dağ köylerinde Alfons çeşidinden çok yüksek kaliteli sofralık üzüm üretilmekte, giderek üretim alanları hızlı bir artış göstermektedir.

Pazarlamada karşılaşılan sorunların giderilmesi ile kaliteli sofralık üzüm çeşitlerinin yüksek rakımlı yerlerde üretiminin artması mümkün olacaktır.

Meyvecilikte üzüm, erik, kiraz, zeytin ve şeftali ilçemize değer katan ürünlerdir.

Turgutluda Erik yetiştiriciliği; Turgutlu ekonomisinin can damarlarından olan papaz eriği, uygun tozlayıcı çeşitlerle kurulmuş bahçelerde, eriğin oluşumuna rüzgar ve arılarda katkıda bulunarak tozlaşmayı sağlarlar. İklim şartlarına göre değişmekle birlikte, nisan ayının ortası ile mayıs ayının ilk haftasında hasat başlar. Bu aylarda manav tezgâhlarında başka bir meyve bulmanın zorluğu Turgutlu papaz eriğinin baş tacı edilmesini sağlamaktadır. Papaz eriği türünden kültür çeşitleri Can erikleri olarak tanınmaktadır. Can erikleri

birçok tip ve kültür çeşidine sahip bir gruptur. Mevcut erik türleri içerisinde Prunus cerasifera çeşitleri en erken çiçek açarlar. Bu durum söz konusu çeşitlerin ilkbahar donlarından zarar görmesine neden olur. Bu yüzden İlçemizde Papaz eriği sık sık ilkbaharın geç donlarından etkilenmektedir. Başlıca Can eriği çeşitleri Aynalı, Can 1, Foça, Havran, Karşıyaka, Orta can ve Papazdır. Can 1, Orta can, Havran ve Papaz çeşitleri genellikle yeşil olarak tüketilir. İlçemizde Papaz eriğinin mazisi 1975' li yıllara dayanmakta olup, yıllar içerisinde ekiliş alanları sürekli artarak günümüzde **11.450** dekarlık alanda yetiştiriciliği yapılmaktadır. Ülkemizde ilk olarak kapama erik bahçelerinin tesisi İlçemizde yapılmaya başlandığı için, ticari alanda Papaz eriği Turgutlu Dumanlı papazı olarak isim yapmıştır. Çeşit olarak Can Eriği grubu içerisinde

yer alan papaz eriği piyasa da en fazla tutulan Dumanlı Papaz olarak nam salmıştır. Özellikle tüccarlar tarafından Turgutlu Dumanlı Papazı olarak aranmakta ve tercih edilmektedir. İlçemizde ortalama 7.000 ton erik üretilmekte ve yıllık yaklaşık 17.500.000 ₺' lik bir getiri sağlamaktadır.

Son yıllarda zeytin yetiştirilen alanımız artmış olup, yağlık çeşitlerden Ayvalık, Memecik, Uslu, sofralık olarak Trilye ve Domat çeşidi bulunmaktadır.

Bakanlığımızın 2006 ve 2014 yılları arasındaki zeytin fidanı ile bahçe tesisine vermiş olduğu yüksek miktardaki desteklemelerden dolayı ilçemizde özellikle Musalaryeniköy, Sinirli köyleri olmak üzere zeytin alanlarımızda bir büyüme gözlenmiştir. 2005 yılına kadar 7.060 da olan zeytin alanları 2019 yılı itibarıyla **13.500** dekara ulaşmış bulunmaktadır. Bunların büyük çoğunluğu verime yatmış bulunmakta olup ilçe ekonomisine büyük bir katkı yapmaktadır.

Hububat; kırsal alanda tütün, fiğ, taban arazilerde pamuk ve mısır ile münavebeye girmektedir. Pamuk tarımı Gediz havzasında yapılmakta olup dekara verim 600 kg civarındadır. Tütün kırsal kesimin geçim kaynağıdır. Ancak son yıllarda pamuk ve tütün ekim alanları azalmıştır.

Pamuk ve tütün tarımı yoğun emek ve iş gücü istemektedir. İşçilik ücretlerinin ve girdilerin artması, fiyatların ise düşük olması nedeniyle çiftçiler bu iki ürünü yetiştirmekten büyük oranda vazgeçmişlerdir. İlçemizde arazilerin küçük ve parçalı olması, özellikle pamuk hasadında küçük alanlarda makineli hasat yapılamadığından esas maliyetin ise hasatta olması sebebiyle pamuk yetiştiriciliği azalmıştır. Tütünde ise işçilik maliyeti fazla, satış fiyatı düşük olduğu için tütün üretiminden vazgeçilmiştir. Ancak bu iki ürününde üretim deseninde dengeleyici unsur olarak mutlaka bulunması gerekmektedir. Bunun için bu ürünleri üretecek çiftçilerin teşvik edilmesi gerekmektedir.

İlçedeki konserve fabrikalarının etkisi ile domates, salçalık ve turşuluk biber ile hıyar dikimi önem kazanmıştır.

Son yıllarda kurutmalık domatesin ihraç edilmesiyle sanayi domatesi üretiminde artış olmuştur. İlçemizde **11.900** dekar alanda sanayi domatesi ekimi yapılmakta olup, bunun yaklaşık 2.500 dekarı kurutmalık domatestir. Üretilen kurutmalık domatesin büyük bir kısmı ilçemizdeki işletmelerde işlenirken, çevre illerdeki işletmelere de gönderilmektedir. İlçemizde ihraç edilen kuru domates (dondurulmuş konserve dahil) 2019 yılı itibariyle 2.389.849,58 kg'dır.

İlçemizde kuru domates üretimi yapan firmalar ve üretim miktarları

İlçemizden Bitki Sağlık Sertifikası (BSS) Alarak Kuru Domates İhracatı Yapan Firmalar ve İhracat Miktarları (kg)						
FİRMA	ÜRÜN TİPİ	2015	2016	2017	2018	2019
ARK	Kuru domates	622.020,60	727.729,44	192.165,00	-	-
FAVOR	Kuru domates	403.310,00	386.546,00	295.200,00	122.394,00	249.170,00
BURAKCAN	Yağda konserve	38.614,35	15.456,00	336.070,66	279.080,00	302.022,00
	Kuru domates	-	-	-	-	20.000,00
İSBA	Kuru domates	2.851,20	2.897,40	1.285,50	912,00	-

	Yağda konserve	5.374,06	-	15.257,07	3.327,48	-
EGETAD	Kuru domates	-	831	-	-	-
	Yağda konserve	7.820,00	935	1.542,20	1.361,25	3.656,00
F.T.	Kuru domates	2.600,00	-	6.008,80	26.494,00	30.500,00
DFS	Kuru domates	-	-	-	33.280,00	542.028,5
	Dondurulmuş domates	-	-	-	-	1.226.258,00
GENÇ YAĞIZ EFE	Yağda konserve	-	-	-	1.647,36	4.654,08
ÖZTAŞ	Kuru domates	-	-	-	-	1.510
BAKTAT	Kuru domates	-	-	-	-	1.600,00
	Yağda konserve	-	-	-	-	872,00
NETPA	Yağda konserve	-	-	-	1.041,00	7.579,00
Toplam (Kg)		1.082.590,21	1.134.394,84	847.521,23	469.537,09	2.389.849,58

İlçemizde Mera Alanları; İlçemizdeki mevcut meraların, mera kanunu kapsamında İl Mera Komisyonu teknik ekibince takip ve işlemleri yapılmaktadır. İlçemiz meraları verimsiz olup bilhassa mera etrafındaki arazi sahipleri tarafından kısmen veya tamamen tarım arazisi olarak kullanılmaktadır. Bu konuda İl Müdürlüğü Mera Komisyonu tarafından meraların ölçüm ve sınırların tespiti yapılarak meralara yapılan tecavüzler engellenmeye çalışılmaktadır. Ayrıca Urganlı Mahallesinde mevcut 252,33 da'lık merada ıslah çalışması yapılmış, ilgili meraya sondaj açılarak yağmurlama sulama sistemi kurularak yem bitkisi ekimi yapılarak etrafı tel çitle çevrilerek koruma altına alınmıştır. Yem bitkilerinin çıkış ve bakım işleri yapıldıktan sonra Urganlı mahallesinde kurulu olan tarımsal kalkınma kooperatifine devredilmiştir.

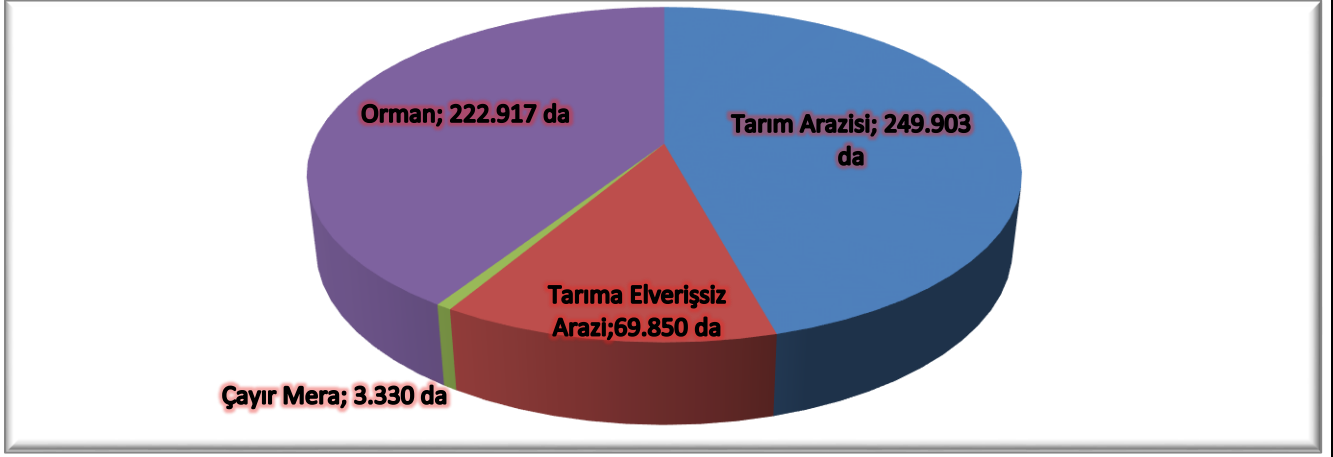
Kooperatifin kullanımı sırasında Urganlı Mahallesi hayvan yetiştiricileri meranın içine tel çitleri kırmak ve kesmek suretiyle hayvanlarını sokmuşlar ve bilinçsiz bir şekilde otlattıkları için mera vasfını bozmuşlardır. Hatta sulama tesisatlarını elektrik sistemlerini tahrip etmişlerdir. Bu nedenle şuanda mera atıl ve verimsiz bir durumda hayvanların kullanımına açıktır.

İlçemize ait Mera alanları

<i>Mahalle</i>	<i>Alanı (da)</i>	<i>Mahalle</i>	<i>Alanı (da)</i>
Akçapınar	417,862	İzzettin	475,540
Akköy	80,10	Merkez İlçe	118,93
Bozkır	112,142	Musalar Yeniköy	5,60
Çepnidere	639,10	Sinirli	270,800
Çıkrıkçı	64,900	Urganlı	846,223
Dalbahçe	1,00		
Irlamaz	298,10		
		Toplam	3,330,3

C.1.1 Arazi Varlığı Alan Dağılımı (da)

C.1.2 Bitkisel Üretim

	Ürünler	Ekiliş Alanı (Dekar)	Verim (Kg/Da)
Meyve Ürünleri	Bağ (Çekirdeksiz Kurutmalık)	75.500	1.433
	Bağ (Çekirdeksiz Sofralık)	2.000	1.500
	Bağ (Çekirdekli Kurutmalık)	290	1.200
	Bağ (Şaraplık)	2.000	1.121
	Erik	11.450	500
	Kiraz	13.500	400
	Zeytin (Yağlık)	12.500	400
	Zeytin (Sofralık)	1.000	600
	Şeftali	7.880	1.000
	Armut	1.300	500
	İncir	650	1.000
	Ceviz	1350	300
	Kestane	360	800
	Elma	300	1.000
	Kayısı	100	800
	Tarla Ürünleri	Mısır (Dane)	22.000
Mısır (Dane) 2. Ürün		4.000	1.000
Buğday		20.350	500
Arpa		3.400	400
Fiğ (Yeşil Ot)		6.500	1.000
Mısır (Silaj)		8.500	6.000
Mısır (Silaj) 2. Ürün		13.500	5.000
Pamuk		5.000	600
Tütün		100	60
Yonca		1.500	2.000
Hasıl Mısır		400	2.000
Tritikale (Yeşil Ot)		3.500	1.200
Fasulye (Kuru)		440	150
Börülce (Kuru)		700	80
Nohut (Kuru)		150	100
Tritikale (Dane)		200	500
Sebze Ürünleri	Domates (Salçalık)	11.900	5.000
	Domates (Sofralık)	6.000	4.000
	Hıyar	5.650	3.000

Biber	6.850	1.000
Kabak	2.300	2.000
Brokoli	900	2.000
Patlıcan	1.600	2.500
Pırasa	1.600	2.400
Soğan (Taze)	1.250	2.000
Lahana	920	3.000
Ispanak	800	1.500
Fasulye (Taze)	850	1.000
Kavun	500	4.000
Karpuz	600	4.000
Barbunya (Taze)	300	1.000
Börülce (Taze)	550	800
Karnabahar	1.500	2.000
Diğer Ürünler	2.913	-
Toplam (2.Ürünler Hariç)	249.903	-

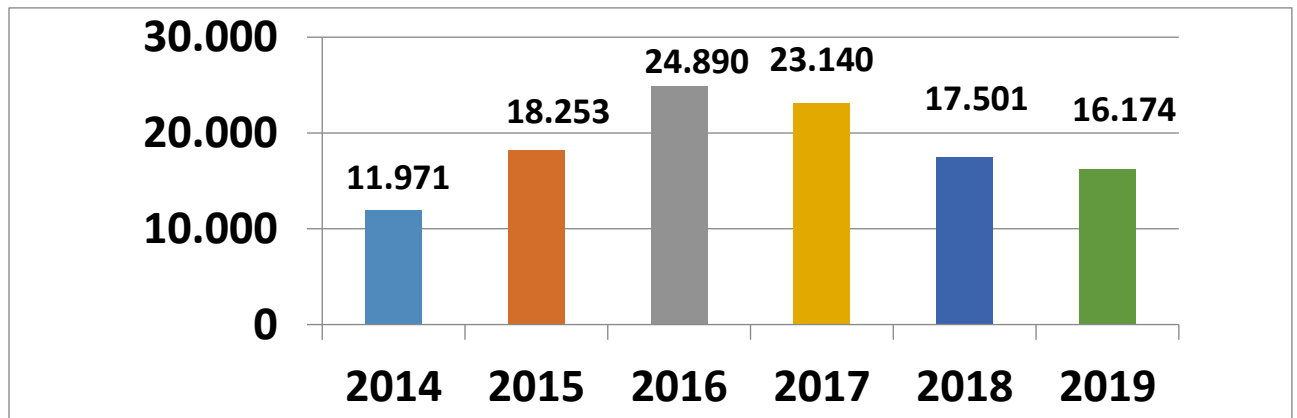
C.1.3.İlçemizde Organik Tarım

Manisa Valiliğimiz ile Manisa İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerimiz tarafından 2014 yılı Aralık ayında organik tarım ile ilgili Mayıs ayına kadar organik tarımın stratejisi ve eylem planını belirlemek için çalışmalar yapılmış ve 2015 Mayıs ayı itibari ile “organik tarımı geliştirme ve yaygınlaştırma projesi” başlamış bulunmaktadır.

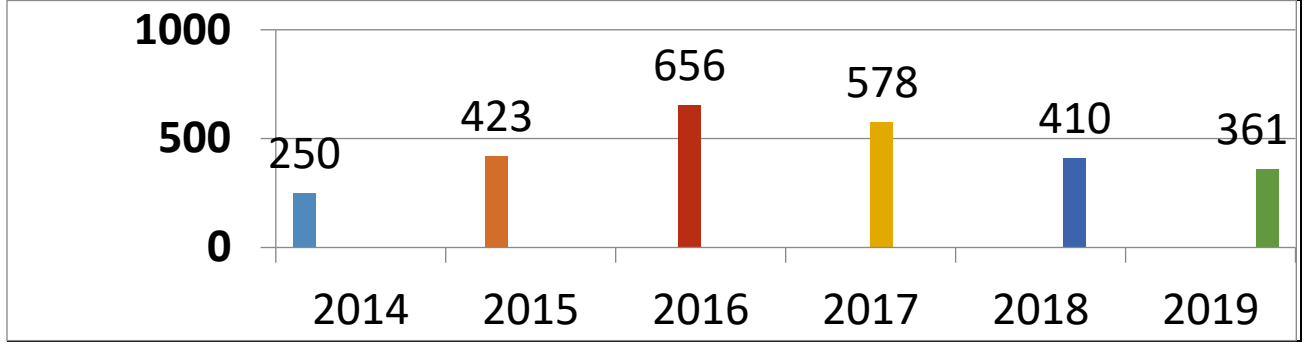
İlçemizde organik tarımı geliştirme ve yaygınlaştırma projesi başladıktan sonra 39 mahallede çiftçileri bilgilendirme toplantıları, bireysel çiftçi görüşmeleri, firma ve işletme gezileri ile etkinlikler yapılmıştır. Organik tarıma destek için oluşturulan imza protokolünde yer alan Turgutlu Kaymakamlığı, Belediye Başkanlığı, Turgutlu Ticaret Borsası ve Ziraat Odası Başkanlığı öncülüğü ile sertifikasyon ücretlerinin ortaklaşa ödenerek Ziraat Odası çatısı altında üretici grubu oluşturulmuştur.

“Turgutlu İlçesi Organik Tarımı Geliştirme ve Yaygınlaştırma Projesi” dahilinde 2015 yılında 173 çiftçiden imza alınarak **6.282,25** dekarlık alan, 2016 yılında ise **233** yeni üreticimizin katılımıyla **6.637,491** dekar daha yeni organik tarım alanına eklenmiştir. 2017 yılı itibariyle yeni üretici alınmamış olup, Ziraat Odası çatısı altında bulunan organik tarım üretici grubu S.S. Dalbahçe Tarımsal Kalkınma Kooperatifi altında devam etmektedir. Diğer başvurular ve mevcut **11.971** dekarlık organik tarım alanları ile birlikte İlçemizde **16.174,180** dekar alan organik tarıma kazandırılmıştır. Bireysel olarak organik tarım yapan çiftçilerimizde bulunmaktadır.

Turgutlu ilçesi Organik Tarım Alanı (da) (Geciş Süreci Dahil)

İlçemiz Organik Tarıma Başvuru Sayısı ve Faaliyet Gösteren Üretici Grupları

Faaliyet Gösteren Üretici Grupları:

- 1-GoodFood Foundation Vakfı İzmir İrtibat Bürosu
- 2-Işık Tarım A.Ş.
- 3-Orka Tarım Ltd. Şti.
- 4-Saha Jeofizik
- 5-Yeditepe Tarım Ltd. Şti.
- 6-Yücel Tarım
- 7-Atum Gıda Ltd. Şti.

Organik Tarım hasat, kesim, işleme, tasnif, ambalajlama, etiketleme, muhafaza, depolama, taşıma ile ürünün tüketiciye ulaşmasına kadar olan işlemler Bakanlığımız tarafından yetkilendirilmiş 39 adet Kontrol ve sertifikasyon Kuruluşu tarafından kayıt altına alınarak izlenmekte ve denetlenmektedir. İlçemizde faaliyette bulunan ve çiftçilerimizin sözleşme imzaladığı Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşlarının başlıcaları KİWA BCS, ECOCERT-IMO, ETKO, CU ve CERES adlı firmalardır.

2019 yılı itibari ile İlçemizde Organik Tarım yapılan alan, ürün ve kişi sayısı aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir. OTBIS (Organik Tarım Bilgi Sistemi) kayıtlarına göre, İlçemizde 2019 yılı itibariyle Organik Tarım Bilgi Sistemine (OTBİS) kayıtlı olan 16.174,180 dekar alanda organik tarım yapılmaktadır. İlçemizde 7 adet üretici grubu vardır. Bireysel olarak organik tarım yapan çiftçilerimiz de bulunmaktadır.

2019 Yılı Organik Tarım Yapılan Ürünler ve Alanları

Ürün Adı	Alan (Dekar)	Ürün Adı	Alan (Dekar)
Üzüm	14.065,6	Biber	116,941
Zeytin	708,879	Fiğ	94,552
Mısır(Dane+Sılab)	153,548	Buğday	74,083
Domates	251,230	Armut	138,998
Kiraz	145,827	Kayısı	11,693
Erik	193,598	Diğer	136,466
Şeftali	82,764	TOPLAM:	16.174,180

2019 YILI İTİBARI İLE ORGANİK TARIM YAPAN İŞLETMELER VE ALANLARI

MAHALLE	Kişi Sayısı	Alan
AKÇAPINAR	28	986,648
AKKÖY	35	1.404,908
AYVACIK	1	17,872
A.BOZKIR	1	11,50
ÇAMPINAR	21	481,418

ÇIKRIKÇI	5	52,946
DERBENT	51	1.292,432
GÖKGEDİK	1	0,822
IRLAMAZ	1	27,915
İZZETTİN	11	279,489
KURUDERE	5	97,043
MERKEZ	82	2.704,604
MUSACALI	136	5.231,658
MUSALARYENİKÖY	5	91,224
OSMANCIK	2	18,900
SARIBEY	51	1.226,653
URGANLI	58	1.752,684
YENİKÖY	24	495,461
TOPLAM	361*	16.174,180

* Farklı mahallelerde bulunan aynı kişiye ait araziler, toplam kişi sayısından çıkarılmıştır.

Bakanlığımız I. Kategoride üretim yapan bireysel sertifikasyon üreticilerimize 70 TL/da, grup sertifikasyon üreticilerimize 35 TL/da, II. Kategoride üretim yapan bireysel sertifikasyon üreticilerimize 40 TL/da, grup sertifikasyon üreticilerimize 20 TL/da ödeme yapmaktadır. 2017 yılından başlamak üzere üst üste 2 yıl Organik Tarım desteği alan üreticilerimize 2020 yılında destekleme ödemesi yapılmayacaktır. İlçemiz 2019 Yılı Organik Tarım desteklemelerinde 14.237,00 da alanda 307 çiftçimize 1.395,360 ₺ ödeme yapılmıştır. İlçemizde Organik Tarım alanlarının genişletilmesi amacıyla çiftçilerimizle birebir ve mahallelerde toplantı yaparak bilgilendirme çalışmaları yapılmaktadır.

İlçemizde Organik Tarımda Güçlü Yönlerimiz:

- 1) İlçemizde bulunan Üretici Gruplarının bulunması, organik tarım yapan üreticilerin sertifika ücretlerinin düşmesini sağlamaktadır.
- 2) Özellikle bağ alanlarının toplu halde bulunması,
- 3) Organik Tarım ürünü alan (Kuru üzüm) işletmelerin ilçemizde faaliyet göstermesi,
- 4) Zeytin alanlarının meyilli ve sulanmayan arazilerde olması ve fazla zirai mücadele ilaçlarının kullanılmaması nedeni ile organik tarım için uygun alanlar oluşturması,
- 5) İlçemizde verimli arazilerin bulunması, yüksek verim ve kalitede ürün alınmasına olanak sağlamaktadır.

İlçemizde Organik Tarımda Zayıf Yönlerimiz:

- 1) İlçemizdeki tarım arazilerinin birçoğunun parçalı ve küçük parsellerden oluşması,
- 2) Özellikle bağ alanlarında ilaçlamanın çok fazla yapılması,
- 3) Organik tarımdan kaynaklanan verim kaybı,
- 4) Satış fiyatlarının dengesiz olması.

İlçemizde Organik Tarımda Fırsatlar:

- 1) İlçemizde grup sertifikasyonuna aracılık işletmelerin bulunması,
- 2) Organik ürüne taleplerin artması,
- 3) Organik ürünlerin fiyatlarındaki yükselişler.

İlçemizde Organik Tarımda Tehditler:

- 1) Organik Tarım ve konvansiyonel tarımın iç içe olması,
- 2) Hastalık mücadelesinin maliyetli olması ve verime oldukça etkisi nedeni ile üreticilerin organik tarıma sıcak bakmamasıdır.

İyi bir gelecek için sağlıklı ve iyi beslenmek gereklidir. Organik tarım bizlere sağlıklı, temiz, güvenilir, GDO' suz ve hormonsuz ürünler sunar.

C.1.4. İyi Tarım Uygulamaları

İyi Tarım Uygulamaları kontrol ve denetim altında yapılan bir üretim biçimidir. Bakanlığımız tarafından yetkilendirilmiş 32 adet Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşu tarafından kayıt altına alınarak izlenmekte ve denetlenmektedir.

İlçemizde faaliyette bulunan ve çiftçilerimizin sözleşme imzaladığı Kontrol ve Sertifikasyon Yetkili Kuruluşları;

1. TMENA Uluslararası Denetim Gözetim Sertifikasyon Hiz. Ltd.Şti.
2. BİOBEL Sertifikasyon Denetim Gözetim ve Eğitim Hizmetleri Ltd.Şti.
3. EGETAR Kontrol ve Sertifikasyon Hizmetleri Ltd. Şti.
4. ECOCERT Denetim ve Belgelendirme Ltd. Şti.
5. USB Ulusal Sistem Belgelendirme Hizmetleri Ltd. Şti.
6. ETKO Ekolojik Tarım Kontrol Org. Ltd. Şti.

İlçemiz İyi Tarım Uygulamalarını zeytin, nar, üzüm, şeftali, armut, domates, nektarin ve erikte yürütmektedir. Bakanlığımız açıkta meyve sebze ürünlerinde iyi tarım uygulamalarını yapan bireysel sertifikasyonla üretim yapan çiftçilere 50 TL/dekar, grup sertifikasyonla üretim yapan üreticilere ise 25 TL/dekar, örtü-altı iyi tarım uygulamaları yapan bireysel sertifikasyonla üretim yapan çiftçilere 150 TL/dekar, grup sertifikasyonla üretim yapan çiftçilere ise 75 TL/dekar destekleme ödemesi yapılmaktadır. Ayrıca 2016 yılından başlamak üzere üç yıl üst üste İyi Tarım Uygulamaları desteklerinden yararlanan üreticilere 2019 yılında İyi Tarım Uygulamaları desteği verilmemektedir. Bu kapsamda ilçemiz İyi Tarım Uygulamaları Desteklemesi kapsamında 2019 yılında 9 üreticimizle 1,862 dekar alanda uygulanmaktadır. 2018 yılında iyi tarım uygulamalarına başvuran çiftçilerimize 2019 yılında ödeme yapılan miktar 91.792 ₺'dir. 2019 yılına ait İyi Tarım Uygulamaları Destek Başvuruları 2020 yılı Mart ayına kadar devam edicek olup, ödemeleri 2020 yılı içerisinde yapılacaktır.

İyi Tarım Uygulamaları 2019 yılında Bakanlığımızın "İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi" kapsamında Urganlı mahallemizde 1 üreticimizle toplam 170 dekar alanda demonstrasyon oluşturularak çiftçilerimizin görerek uygulaması yapılmıştır.

C.1.5. İlçemizdeki Tarımsal Sorunlar ve Çözüm Önerileri

SORUN 1:İlçemizde birçok ürün yetiştirilebiliyor. Ama ürettiğimiz ürünün hasattan sonraki fiyatını bilemiyoruz. Tabi bunun birçok değişken sebebi var. Bir yıl çok para kazandıran ürün, önümüzdeki yıl ise hiç kazandırmayabiliyor.

ÇÖZÜM 1: Tarım politikaları ilçemizi, bölgemizi ve hatta ülkemizi bırakın, artık uluslararası düzeyde yapılmaktadır. Tarımsal ürün fiyatları tüm dünya piyasalarından etkilenebilmektedir. Ülkesel çapta ürün planlaması ile tarımın birçok sorunu halledilebilir. Ancak bu noktada tarımsal altyapımızın sorunları önümüze çıkıyor.

SORUN 2:Tüm ülkemizde olduğu gibi ilçemiz tarımının da en büyük sorunu arazilerin bölünmüş ve küçük parsellerden oluşuyor olması. Bunun da başlıca nedenleri yıllarca hisseli satış, ifraz ve miras paylaşımı ile arazilerin küçülmesidir. Girdi maliyetlerinin yüksek ve İlçemizde arazilerin küçük olması neticesinde modern tarım yapılamıyor.

ÇÖZÜM 2: Arazilerin küçülmesi nedeniyle oluşan sorunların kooperatifleşme ya da üretici birlikleri ile aşılabileceği düşünülmektedir. Tarımın gelişmesinde tarımsal kooperatifçilik önemli kilometre taşlarındandır. Ancak ilçemizde henüz istenilen seviyede olmadığı gibi mevcut kooperatifler de tam anlamıyla işlevsel değil. Çiftçilerimizin büyük bir çoğunluğunda kültürümüz ve geleneklerimizin de etkisiyle az olsun benim olsun düşüncesi hakim. Bu da birleşerek güç birliği ile modern tarım yapmanın dolayısıyla maliyetleri düşürerek karlılığı arttırmanın önünü kesmektedir. Arazilerin küçük olması nedeni ile verimlilikte azalmaktadır. Örnek vermek gerekirse; elimizde 10-15 bin dekarlık bir tarım alanı var ve

yönetim tek elden yapılıyor. Optimum sayıda ve istenilen teknolojiye tarım aleti ve makinaları ile maliyet unsurları toptan alınarak ucuz girdi temini sağlanacaktır. Danışmanları olan bilinçli tarım ve ürün planlaması ile üretilen ürünü daha yüksek fiyatlara pazarlama imkanı ile birim alandan kazanç da artacaktır.

SORUN 3:Ülkemiz tarımının sorunlarından birisi olan, İlçemizde de kapalı devre sulama sistemi olmaması büyük bir sorundur.

ÇÖZÜM 3: Sularımız israf olmakta ve açık sulamada su kirliliği olurken, kapalı devre sulama sisteminde bu da ortadan kalkmış olur. Ayrıca üreticilerimizin ürünlerinin hemen hemen her yıl maruz kaldığı don olayları, zarar esnasında yapılan yağmurlama sulama ile büyük ölçüde önlenabiliyor. Vatandaşlarımız şu anda elektrikli sondajlar ile arazilerinde su kullandığı için bu yöntemi yapamıyorlar. Ama kapalı devre sulama sisteminde basınçlı su ile elektrik kesintisi endişesi olmayacaktır. Sistemin kapsadığı bütün arazilerimiz sulanabilir tarım arazisi olacaktır.

SORUN 4: Avrupa ülkelerinde organik tarım gibi çevre ve insan sağlığına zararı olmayan ya da iyi tarım gibi en az zararı olan yöntemler çok yaygın uygulanmakta ve bu şekilde üretilmeyen ürünlere olan talep her geçen gün azalmaktadır. Bu da üreticimizin kazancı ve tarımsal ürün ihracatında direkt rol oynamaktadır. Kullanmış olduğumuz kimyasal ilaçlar ve gübreler doğada çok büyük tahribatlara yol açmaktadır. İnsan ve hayvan sağlığına da zarar veren bu kimyasalların kullanımından bir an önce vazgeçilmelidir ya da mümkün olan en az miktarlarda kullanılmalıdır. Bu modern tarım teknikleri ilçemizde yeterli seviyede değildir.

ÇÖZÜM 4:Çiftçilerimizin eğitim ve yayım faaliyetlerimizle bilgilendirilmesinin yanısıra bu tarım uygulamalarına yapılan devlet desteklerinin artırılması gerekmektedir.

SORUN 5: Tarım sektörünün en büyük sorunu tarımsal sanayisinin yeterince gelişmemiş olması.

ÇÖZÜM 5:İlçemizde tarımsal sanayi olarak, 19 adet meyve-sebze-konserve fabrikası, 6 adet zeytinyağı işletmesi, 4 adet un fabrikası, 12 adet yem fabrikası ve 4 adet üzüm işletmesi bulunmaktadır. Tarımsal sanayi büyük sermayeler gerektiren bir sektör. Bu sektöre girecek olan kişilere tanıtım yapılması gerekiyor. Tarımsal sanayi yetersiz olunca ürün hak ettiği fiyatı bulamıyor. Bu yüzden çiftçinin kazancı düşüyor. Tarımsal sanayiye yapılan mevcut devlet desteklerinin artırılmasıyla gelişme sağlanacağı düşünülmektedir.

C.2 İlçemizde Hayvancılık

Hayvancılık, bitkisel üretim kadar önemli olmamakla birlikte, son yıllarda artış göstermektedir. İlçemizde **21.987** baş sığır, **11.246** baş koyun, **3.603** baş keçi, **3.306.627** adet etlik piliç, **296.687** adet etlik hindi, **442.084** adet yumurta tavuğu yetiştirilmektedir. **9.153** adet

arı kovanı mevcuttur.

İlçemizde broiler (etlik piliç) kümesi olarak 69 işletmede 154 adet kümeste dönemde (2 ay) 3.306.627 adet etlik piliç, 4 işletmede 8 kümes de dönemde (12 ay) 442.084 adet yumurta tavuğu, 25 işletmede 59 kümeste dönemde (6 ay) 296.687 adet etlik hindi yetiştiriciliği yapılmaktadır.

İlçemizde 3.197 büyükbaş hayvan işletmesinde 21.987 adet sığır yetiştiriciliği, 374 küçükbaş hayvan işletmesinde 11.246 adet koyun ve 3.603 adet keçi yetiştiriciliği yapılmaktadır.

C.2.1. Hayvan Mevcutları

<i>YIL</i>	<i>Sığır</i>	<i>Koyun</i>	<i>Keçi</i>	<i>At</i>	<i>Köpek</i>	<i>Etlik Piliç (Dönem)</i>	<i>Etlik Hindi (Dönem)</i>	<i>Yumurta Tavukçulu ğu (Dönem)</i>
2014	21.890	8.960	6.820	282	1.425	2.959.355	148.286	555.936
2015	22.679	9.188	6.815	298	1.487	3.235.467	225.304	580.936
2016	20.377	9.049	6.828	298	1.466	3.169.721	269.669	581.436
2017	20.456	10.116	6.193	297	1.466	3.467.939	302.869	589.686
2018	25.371	12.291	5.564	286	1.230	3.406.527	315.387	558.800
2019	21.987	11.246	3.603	285	1.460	3.306.627	296.687	442.084

C.2.2. Hayvancılık İşletme Sayıları

<i>Hayvan Cinsi</i>	<i>Mah/ Merkez Sayısı</i>	<i>İşletme Sayısı</i>	<i>Faal İşletme Sayısı</i>	<i>Faal Olmayan İşletme Sayısı</i>	<i>Hayvan Sayısı</i>
Sığır	49	3.197	1.389	1.808	21.987
Koyun	37	253	228	25	11.246
Keçi	26	118	111	7	3.603
At	28	277	263	14	285
Merkep	13	48	42	6	67
Köpek-Kedi	61	710	610	100	1460
Etlık Piliç	23	71	69	0	3.306.627/Ad / Dönem
Etlık Hindi	11	25	25	0	296.687/ Ad / Dönem
Yum. Tavuk.	2	8	4	0	442.084/Adet
Arı	37	176	112	64	9.153

C.2.3. Büyük Baş işletmeleri

<i>2019</i>	<i>İşletme Sayısı</i>	<i>Faal</i>	<i>Faal Olmayan</i>
Sığır	3.197	1.389	1.808
Sığır (Et)	238	113	125
Sığır Süt	2.959	1.276	1.683
Sığır (Süt) <20	2.779	1.147	1.632
Sığır (Süt) 20-50	108	84	24
Sığır (Süt) 50-100	42	33	9
Sığır (Süt) 100>	30	12	18

C.2.4. Kanatlı İşletme Sayısı

<i>İşletme Tipi</i>	<i>İşletme Sayısı</i>	<i>Kümes Sayısı</i>	<i>Faal</i>	<i>Toplam Kapasite</i>
Etlık Piliç	69	159	154	3.306.627
Etlık Hindi	25	62	59	296.687
Yumurta Tavuk	4	11	8	442.084

C.2.5. İlçemizde Organik Hayvancılık

İlimizde 2015 yılı mayıs ayında organik tarımı geliştirme ve yaygınlaştırma projesi başladıktan sonra organik tarımla ilgili yapılan çalışmaların ardından 2015 yılı Aralık ayında organik hayvancılıkla ilgili çalışmaların hız kazanması için, Manisa Valiliğimiz tarafından İlçelerde organik hayvancılık koordinatörlerinin belirlenmesi istenmiş olup, İlçemizde de organik hayvancılık çalışmaları hızlandırılmıştır.

2019 Yılı organik hayvancılık olarak İlçemizde bir işletmede **27.000** adet organik yumurtacı tavuk yetiştiriciliği yapılmaktadır.

Organik hayvancılığın gelişmesinde karşımıza çıkan en büyük engel organik yem temininde yaşanan güçlükler ve maliyetlerinin birhayli yüksek olması ve bu hususlarla ilgili bilgi eksikliğidir. Yetiştiriciliği yapılan hayvanların organik yem ihtiyacının karşılanması için, organik tarım alanlarının artması ile organik yemde kullanılan materyallerin ortaya çıkması ve organik hayvancılık alanında da yapılacak çalışmalar ile İlçemizde organik kırmızı et, organik beyaz et, organik yumurta ve organik bal üretimi hedeflenmektedir.